

Průzkum HK ČR: Firmám vadí náročná administrativa při získávání zahraničních pracovníků

2.10.2024 - | Hospodářská komora ČR

Zdlouhavost procesu souvisejícího se získáváním zahraničních pracovníků a náročná administrativa. To jsou hlavní překážky, které zmiňovaly tuzemské firmy v šetření Hospodářské komory k náboru pracovní síly ze zahraničí. Průzkum Komora uskutečnila v létě mezi svými členy a dalšími firmami zapojenými do Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

V průzkumu byli respondenti rozděleni na skupiny podle svých odpovědí na otázku, zda zaměstnávají zahraniční pracovníky. Jedna ze skupin zahrnovala ty společnosti, které již zahraniční pracovníky zaměstnávají a hodlají v tom pokračovat. Do další skupiny pak byly zařazeny firmy, které momentálně zahraniční pracovníky nezaměstnávají, ale mají v plánu s tím začít. Tyto skupiny respondentů rovněž pojmenovaly překážky, na které firmy při získávání zahraničních pracovníků narážejí.

Zdlouhavost celého procesu získávání zahraničních pracovníků jako překážku zmínilo 63,2 % respondentů z první skupiny a 44,7 % respondentů ze skupiny druhé. Náročnou administrativu, se kterou se firmy při náboru zaměstnanců ze zahraničí musejí vypořádat, vidí jako problém 62,5 % firem z první skupiny a o 7,7 procentního bodu více respondentů ze skupiny druhé. Shodu obě skupiny pak nalézají ohledně komunikace s orgány zapojenými do procesu náboru. Tu jako překážku vidí v obou skupinách shodně zhruba čtvrtina respondentů.

„Každý cizinec, který v Česku najde stabilní zaměstnání, znamená přínos pro trh práce i ekonomiku, protože je u něj dobrý předpoklad pro úspěšnou integraci. Proto je tolik důležité odstranit administrativní překážky, zbytnou regulaci a zjednodušit pracovněprávní předpisy, a tím zrychlit celý proces získávání zahraničních pracovníků,“ říká ředitelka Odboru legislativy, práva a analýz Lenka Janáková.

Jaké jsou největší problémy při získávání zahraničních pracovníků v Programu kvalifikovaný zaměstnanec

Pozn.: Otázka umožňovala zvolit více možností, proto součet procent v grafu není roven 100.

Průzkum se také zabýval spokojeností českých firem se zahraniční pracovní silou. Nadpoloviční většina respondentů (55 %) se shoduje, že u zahraničních pracovníků nalézají vyšší pracovitost než u těch českých. Dalších 37,1 % jejich pracovitost hodnotí jako srovnatelnou s tuzemskými zaměstnanci. Podle 38,2 % zaměstnavatelů jsou pak pracovníci ze zahraničí vstřícní, ochotní a nenároční.

Vlastnosti zahraničních pracovníků, které firmy nejvíce oceňují

Pozn.: Otázka umožňovala zvolit více možností, proto součet procent v grafu není roven 100.

Zařazení zahraničních zaměstnanců do firmy s sebou rovněž přináší specifické výzvy, které u Čechů většinou nemusejí zaměstnavatelé řešit. Mezi nimi dominují bariéry plynoucí z neznalosti českého jazyka a složitější komunikace.

Neznalost českého jazyka označilo za problém 72,1 % respondentů. To může komplikovat zaškolení nových zaměstnanců nebo jejich schopnost plnit pracovní úkoly. Problémy ve firmách v souvislosti se zahraničními pracovníky může podle respondentů způsobovat i odlišnost kultur projevující se v obecně odlišných zvycích nebo pracovních návycích. Každou z těchto odlišností vnímá jako problém pětina účastníků šetření.

Při dostatečně dlouhé spolupráci a oboustranném zájmu na překonání uvedených překážek se ale zvyšuje šance, že se bude vliv počátečních bariér v průběhu času snižovat. Zahraniční pracovníci se pak mohou stávat i adepty pro kariérní postup. Podle zjištění průzkumu došlo za poslední rok ke kariérnímu postupu zahraničních pracovníků v 43,6 % firem. V další téměř desetině společností zahraniční pracovníky plánují povýšit. 42,5 % respondentů sice uvedlo, že zahraniční pracovníci u nich nebyli povýšeni, ale ve čtvrtině firem to bylo z toho důvodu, že pro kariérní postup není prostor. Neznamená to tedy, že by v těchto firmách dávali jednoznačně přednost českým zaměstnancům, ale zkrátka u nich neexistují volné vyšší pozice, kam by pracovníci ze zahraničí mohli postoupit.

Povýšení se zahraničním pracovníkům dostává například ve zpracovatelském průmyslu (40,8 %), dopravě a skladování (42,3 %) nebo ubytování, stravování a pohostinství (44,8 %). Ve stavebnictví sice kariérního postupu dosáhli cizinci v menší části firem (35,1 %), ale v tomto odvětví se zase nachází větší zastoupení respondentů, kteří uvedli, že zahraniční pracovníky plánují povýšit.

Šetření vedla Hospodářská komora ČR v období od 19. 6. do 3. 7. 2024. Jeho cílem bylo získat od členů Komory a dalších firem zapojených jejím prostřednictvím do Programu kvalifikovaný zaměstnanec informace o jejich zkušenostech se zahraničními pracovníky, případně také o problémech, na které naráží v procesu jejich přivádění na český trh práce nebo o dalších nákladech (jiných než mzdových), které se se zaměstnáváním zahraničních pracovníků pojí. Celkem na anketu odpovědělo 674 respondentů, mezi kterými jsou zástupci mikro, malých, středních, ale i velkých firem působících v různých odvětvích ekonomiky napříč všemi kraji České republiky.

<https://www.komora.cz/blog/aktuality/pruzkum-hk-cr-firmam-vadi-narocna-administrativa-pri-ziskavani-zahranicnich-pracovniku>